

Name		Roll Number	
------	--	-------------	--

**INDIAN SCHOOL MUSCAT
MIDDLE SECTION
HALF YEARLY EXAMINATION 2019-20**

SANSKRIT (THIRD LANGUAGE)

Code: MZSN311

CLASS: VIII

Time Allotted: 2Hrs.

29.09.2019

ANSWER KEY

Max .Marks: 80

1 अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत

5x1=5

- (i) सुशीलस्य प्रिय मित्रं विनयः वर्तते
- (ii) सः सहर्षेण स्ववस्तूनि अन्येभ्यः प्रयच्छति
- (iii) सः कदापि परुषं वचनं न कथयति
- (iv) तस्य प्रिया क्रीडा बास्केटबालः वर्तते
- (v) सः सदैव सत्यं मधुरं च वदति

2 उचितशब्दरूपैः रिक्तस्थान पूर्तिः कुरुत

6X2=12

- (i) साधु(षष्ठी) साधोः साध्वोः साधूनाम्
- (ii) तरु (चतुर्थी) तरवे तरुभ्यां तरुभ्यः
- (iii) गुरु(द्वितीया) गुरुं गुरू गुरून्
- (iv) नदी(सप्तमी) नद्यां नद्योः नदीषु

(v)कुमारी(तृतीया) कुमार्या कुमारीभ्यां कुमारीभ्यः

(vi)भगिनी(पञ्चमी) भगिन्याः भगिनीभ्यां भगिनीभ्यः

3। संस्कृत भाषायां संख्यां लिखत

3X1=3

(i) 68-अष्ट षष्टिः (ii) 72-द्वि सप्ततिः (iii) 80 - अशीतिः

4 अधोलिखित धातून् विधिलिङ् लकारे लिखत

3X1= 3

(i) पठेत् पठेताम् पठेयुः (ii) भवेः भवेतम् भवत (iii) लिखेयम् लिखेव लिखेम

5 अधोलिखित पदान् प्रकृतिं प्रत्ययं वा कुरुत

4X1=4

(i) आ+ नी+ ल्यप् - आनीय (ii) अनुभूय -अनु+भू+ल्यप्

(iii) परि + दृश्+ ल्यप् -परिदृश्य (iv) विजित्य-वि+जि+ल्यप्

6 सन्धिं अथवा विच्छेदं वा कुरुत

4X1=4

(i) गिरीशः-गिरि+ईशः (ii) वार्ता + आलापम्-वार्तालापम्

(iii) पुस्तकालयः-पुस्तक+आलयः (iv) मुनि + इन्द्रः-मुनीन्द्रः

7 अधोलिखित पदानां उपसर्गं पृथक् संयोज्य वा लिखत

4X 1 =4

(i) अनुगच्छति-अनु+गम् (ii) विहरति -वि+हर्

(iii) प्रति+वदति-प्रतिवदति (iv) अभि+धावति-अभिधावति

8 अधोलिखित प्रश्नानां उत्तराणि एकपदेन उत्तरत

5x1=5

(i)कार्याणि केन सिध्यन्ति? - उद्यमेन

(ii)नद्याः तीरे कः आसीत् ? जम्बुतरुः

(iii)नृपः राजभवनं कस्मै अयच्छत् ? शिल्पिने

(iv)मकरः कस्मात् बहिः आगच्छत्? सलिलात्

(v)कं दृष्ट्वा वानरः अवदत्? मकरम्

9 अधोदत्त गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत

5x1=5

एकदा कश्चिद् नरपतिः नवीनं भवनं रचयितुं अवाञ्छत् । एतदर्थं सः एकं कुशलं भवनशिल्पिनं आकारयत् । तं च अतिमनोहरं भवनं निर्मातुं आदिशत्। आदेशं प्राप्य स शिल्पी द्वि-त्रैः दिनैः भवनस्य रेखाचित्रं निर्माय राज्ञे अदर्शयत् । रेखाचित्रदर्शनेन सन्तुष्टो भूपतिः तस्मै बहुमूल्यां भवननिर्माणसामग्रीम् अदापयत् । शुभे मुहूर्ते निर्माणकार्यं प्रारभत । अनेके कर्मकराः शिल्पिनः च कार्ये नियुक्ता अभवन् । शनैः शनैः भवनस्य स्वरूपं स्पष्टमभवत् ॥

एकवाक्येन उत्तरत

(i)नरपतिः किं रचयितुं अवाञ्छत्? नरपतिः नवीनं भवनं रचयितुं अवाञ्छत्

(ii) के कार्ये नियुक्ता अभवन् ?

अनेके कर्मकराः शिल्पिनः च कार्ये नियुक्ता अभवन्

(iii) शिल्पी किं राज्ञे अदर्शयत्?

स शिल्पी द्वि-त्रैः दिनैः भवनस्य रेखाचित्रं निर्माय राज्ञे अदर्शयत्

(iv) राजा कम् आकारयत्?

एतदर्थं सः एकं कुशलं भवनशिल्पिनं आकारयत्

(v) सन्तुष्टो भूपतिः तस्मै किं अदापयत्?

रेखाचित्रदर्शनेन सन्तुष्टो भूपतिः तस्मै बहुमूल्यां भवननिर्माणसामग्रीम् अदापयत्

10. कोष्ठकात् उचितपदं चित्वा रिक्तस्थान पूर्तिः क्रियताम्

3X1=3

(i)कुरुपाः अपि ----- शोभन्ते । (विद्याहीनाः / विद्यायुक्ताः)

(ii)मकरः वानरेण सह ----- छायायां तिष्ठन्ति । (जम्बुतरोः / अम्रस्य)

(iii)----- शिल्पिनं प्रशंसन्ति स्म । (नृपाः / दर्शकाः)

11 कोष्ठकात् उचितपदं चित्वा प्रश्ननिर्माणं कुरुत

4X1=4

(i)मकरः वानरस्य समीपं आगच्छत् । (कस्याः/ कस्मात्/ कस्य)

(ii)जनाः प्रियवाक्येन तुष्यन्ति । (केन/ कया/ कैः)

(iii)मकरः वृक्षं प्रति आयाति । (के/ कम् / किम्)

(iv)राजा स्वदेशे पूज्यते । (के/ कुत्र/ कः)

12 पर्यायपदानि लिखत

4X1=4

(i)वृक्षः-तरुः(ii)वानरः-कपिः (iii) गुरुः-अध्यापकः(iv)दिवाकरः-रविः

13 विलोमपदानि लिखत

4X1 =4

(i)मित्रता-शत्रुता (ii) शीघ्रम्-मन्दम् (iii) बहिः-अन्तः(iv) सत्यम्-असत्यम्

14 अधोदत्त श्लोकानां अन्वयं कुरुत

3X1=3

I.विद्वत्त्वं च नृपत्वं च नैव तुल्यं कदाचन ।

स्वदेशे पूज्यते राजा विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ॥

विद्वत्त्वं च (i) नृपत्वं च (ii) कदाचन तुल्यं न । (iii)राजा स्वदेशे पूज्यते ।

विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ।

15 श्लोकं पूरयत

2X 2=4

(i)उद्यमेन हि सिध्यन्ति कारायाणि न मनोरथैः

न हि सुप्तस्य सिंहस्य प्रविशन्ति मुखे मृगाः॥

(ii)रूपयौवन संपन्ना विशाल कुल संभवाः

विद्याहानाः न शोभन्ते निर्गन्धाः इव किं शुकाः॥

16 घटनाक्रमानुसारं वाक्यानि पुनः लिखत

5X1 =5

(i)करालमुखः अवशिष्टानि जम्बुफलानि स्वपत्न्यै प्रयच्छति स्म । 2

(ii)नद्याःतीरे रक्तमुखः नाम वानरः निवसति स्म । 1

(iii)रक्तमुखः जम्बुतरोः मधुराणि फलानि खादति स्म । 2

(iv)मकरस्य भार्या वानरस्य हृदयं खादितुं इच्छति स्म । 5

(v)वानरः करालमुखं अतिथिं मत्वा जम्बुफलानि अयच्छत् । 3

17 मेलनम् कुरुत

1x3=3

(i) शूरम् announcement - 3

(ii) आयाति comes -2

(iii) घोषणम् powerful -1

18 अधोदत्त चित्रं दृष्ट्वा पदान् प्रयुज्य पञ्च संस्कृत वाक्यानि लिखत

5X 1 =5

(सेवम्, पुस्तकम्, आसन्दिका, माता, बालकाः, चित्राणि, पठन्ति, कलमः, लिखन्ति,

गृहम्, सन्तिबालिकाः, उपविशन्ति)

छात्राः यथोचित्तनम् पञ्च संस्कृत वाक्यानि लिखितवन्तः